

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH W GMINIE SZAFLARY NA 2022 ROK

Szaflary, listopad 2021r.

Wstęp

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, iż prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Ich realizacja prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Zadaniem programu jest zapobieganie powstaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiaru tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do pokonywania już istniejących problemów. Alkoholizm jest chorobą społeczną i jak każda inna choroba wymaga leczenia. Proces ten jest długotrwały, wymagający wysiłku i wytrwałości nie tylko od osób uzależnionych, ale także od osób je otaczających. Problemy wynikające z picia alkoholu oraz stosowania środków uzależniających stanowią obecnie jedną z ważniejszych kwestii społecznych. Zjawiska te mają bowiem istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia Polaków, zdolność do konkurencji na wymagającym rynku pracy, a także na relacje interpersonalne w środowisku rodzinnym. Im szybciej podjęte zostaną konkretne działania w tym zakresie, tym większe są szanse na końcowy sukces, tym mniej osób zostanie dotkniętych tą chorobą, tym mniej będzie wypadków drogowych spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców, w końcu tym mniej będzie przemocy w rodzinie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szaflarach na 2022 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują. Charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich. Działania podejmowane w ramach niniejszego Programu mają na celu zmniejszenie różnorodnych problemów powodowanych przez alkohol i inne uzależnienia w całej społeczności lokalnej, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka.

Program przygotowano w oparciu o wytyczne PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku i jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szaflary. Jest zgodny z założeniami:

1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119.),
2. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249.),
3. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369, z 2021 r. poz. 794, 803, 1981.),
4. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dz. U. poz. 1883 oraz z 2010 r. poz. 883),
5. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1956.),

6. Krajowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zawartego w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, który stanowi załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492),
7. Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szaflary na lata 2019-2021, stanowiącego załącznik do uchwały Nr III/15/2018 Rady Gminy Szaflary z dnia 28 grudnia 2018r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania rodziny w Gminie Szaflary na lata 2019-2021.

I. Diagnoza stanu problemów alkoholowych na terenie Gminy Szaflary

Diagnoza problemów alkoholowych służy przede wszystkim dostosowaniu lokalnej polityki wobec alkoholu do lokalnych potrzeb. Diagnoza ma charakter dynamiczny i wymaga stałej aktualizacji. Służy temu monitoring problemów alkoholowych, który dostarcza nie tylko danych do ciągłej aktualizacji diagnozy, ale również danych do ewaluacji podejmowanych działań. Monitoring problemów alkoholowych na potrzeby opracowania i ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywa się m. in. poprzez zbieranie i analizę danych statystycznych różnych instytucji (np. GOPS, Policja, PUP itp.).

Głównym źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych na terenie Gminy Szaflary jest dokument "Diagnoza problemów społecznych z zakresu uzależnień (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), przemocy i innych problemów społecznych na terenie gminy Szaflary wśród dzieci, młodzieży i dorosłych", który zawiera wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców naszej Gminy.

Dane podstawowe:

W gminie Szaflary wg stanu na dzień 31 grudnia 2020r. zamieszkiwało 10843 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szaflarach w 2020r. objął wsparciem 6 rodzin, w których występują problemy alkoholowe w postaci różnych form pomocy finansowej i rzeczowej. Pomoc ta polegała na wypłacie zasiłków stałych, okresowych, celowych, odpłatności za dożywianie dzieci w szkole. Ogółem kwota pomocy finansowej dla tych rodzin wyniosła ok. 21.513,00zł.

Na koniec 2020r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Targu zarejestrowanych było 286 osób z terenu Gminy Szaflary, w tym 145 kobiet, a więc widać zdecydowany wzrost w stosunku do ubiegłego roku, gdy było zarejestrowanych 176 osób z gminy Szaflary, w tym 87 kobiet.

W gminie Szaflary obecnie znajdują się 33 punkty sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 8 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży przypada 329 mieszkańców, natomiast na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży przypada 264 mieszkańców.

Stan szkód i zagrożeń:

Dzieci i młodzież

Podczas przeprowadzania diagnozy problemów społecznych w gminie Szaflary (źródło: Diagnoza problemów społecznych z zakresu uzależnień (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), przemocy i innych problemów społecznych na terenie gminy Szaflary wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, Ośrodek Profilaktyki Społecznej w Krakowie (dalej OPS), kwiecień 2018r.) badaniu poddano dzieci i młodzież z 8 szkół. Przebadanych zostało 452 uczniów w różnym wieku. Najmłodszy uczeń miał 10 lat, a najstarszy 17. Średnia wieku wynosiła 13,67. 48% stanowiły dziewczynki, a 53% chłopcy.

Alkohol

Dzieci często widzą dorosłych spożywających alkohol czy to w domu, czy na imprezach rodzinnych. Co gorsza, picie alkoholu w środowisku młodzieżowym często uważane jest za „cool”, a brak picia jest uważany, jako coś dziwnego.

W trakcie robienia ankiety została zbadana łatwość zakupu alkoholu przez dzieci/młodzież. 33% osób uważa, że jest to bardzo trudne, prawie niemożliwe, 24%, że raczej trudne i nie warto się wysilać, 28% osób uważa, że jeśli zna się odpowiednie osoby to można. 15% uważa, że łatwo i że nie wymaga to, ani zbytniego wysiłku, ani znajomości.

Osoby badane zostały zapytane o to czy mają już za sobą inicjację alkoholową. 39% osób odpowiedziało, że tak, natomiast 61%, że nie. Średnia wieku picia pierwszego alkoholu przypadła na wiek ledwo powyżej 11 lat – 11,14. Zapytani o sytuację najczęściej (49%) podawali odpowiedź „w innej sytuacji”, do której zaliczały się sytuacje w domu, imprezy rodzinne, święta, dużo osób wskazywało na konkretne osoby z rodziny, które „dały im spróbować”. Prawie jedna trzecia (31%) piła alkohol po raz pierwszy na wakacjach, 15% na dyskotecę, w pubie, a 4% osób na wagarach. Najczęściej pitym alkoholem jest zdecydowanie piwo – 32 odpowiedzi, wino – 10, wódka – 9 odpowiedzi oraz szampan – 2. 57% osób nie było nigdy namawianych do wypicia alkoholu, 35% było przez znajomych, 5% było namawianych w innej sytuacji, a jedynie 3% osób było namawianych przez osobę, która chciała im sprzedać alkohol. Zdecydowana większość osób (69%) sięga po alkohol okazjonalnie, kilka razy w roku, 23% kilka razy w miesiącu, 7% więcej, niż raz w tygodniu, a jedna osoba prawie codziennie.

Co może być jednak niepokojące - najczęściej wybieranym przez młodzież alkoholem jest piwo - aż 32% badanych. Jest to zjawisko tym bardziej niebezpieczne, iż w opinii badanych Polaków piwo jest nadal najmniej szkodliwym napojem alkoholowym. Bardzo ważne z punktu widzenia planowanych działań edukacyjnych są badania, które potwierdziły funkcjonowanie błędnych przekonań dotyczących oddziaływania różnych rodzajów napojów alkoholowych na zdrowie i bezpieczeństwo.

Papierosy

Profilaktyka palenia jest szczególnie nieefektywna kiedy dzieci mogą obserwować rodziców, bądź nauczycieli palących kilka razy dziennie. Uczniowie nie znający żadnej palącej osoby stanowili 17% wszystkich ankietowanych. Najwięcej (29%) osób znała do 5 takich osób, 23% do 20 osób, 18% do 10 osób, a więcej, niż 20 osób zna aż 13% uczniów.

33% uczniów uważa, że papierosy jest kupić trudno, ale jak się poprosi odpowiednie osoby to można, 27% jest zdania, że raczej łatwo i że nie wymaga to dużego wysiłku, ani znajomości. 16% osób uważa, że papierosy jest kupić bardzo trudno i tyle samo procent osób uważa, że raczej trudno. Najmniej (8%) osób uważa, że łatwo jest kupić wyroby tytoniowe, że właściwie mogą być kupione przez każdego. 45% ankietowanych chociaż raz paliło w swoim życiu, a najczęściej podawany wiek, który wtedy mieli wynosi 12 lat.

Najwięcej (43%) osób po raz pierwszy próbowało papierosów w innych sytuacjach, niż były podane. Zaskakująco często pojawiającą się odpowiedzią tutaj było własnoręcznie wpisane „w domu”. Do innych wymienionych miejsc/sytuacji należały także: po szkole, u kolegi, na weselu, w szopie. 35% osób po raz pierwszy paliło na wakacjach. 15% na dyskotecie, w pubie, a najmniej – 7%, na wagarach.

Częściej, niż co dziesiąta osoba pali papierosy codziennie (12%), więcej, niż raz w tygodniu pali 3% osób, 14% pali kilka razy w miesiącu, a najczęściej – 71% osób pali okazjonalnie – kilka razy w roku.

60% osób nie było nigdy namawianych do zapalenia papierosa. 35% było, przez znajomych, 2 osoby były namawiane przez osobę, która chciała im te papierosy sprzedać, a 4% osób wymieniło inną sytuację.

Przemoc

76% uczniów nigdy nie było ofiarą przemocy (fizycznej, psychicznej, słownej, ekonomicznej), pozostałe 24% owszem. Oznacza to, że średnio co 4 dziecko jest ofiarą jakiejś formy przemocy. Możliwe jest również, że jest to niedoszacowana liczba, bo dzieci często nie zdają sobie z tego sprawy i uznają pewne zachowania za normalne.

Młodzież a media

Korzystanie z mediów jest nieuniknione w XXI w. Niestety wiąże się z tym masa problemów rodzicielskich, wychowawczych. Czy dziecko powinno mieć telefon/komputer? Od jakiego wieku? Ile powinno móc spędzać przy nim czasu? Czy granie zwiększa szansę na zachowania agresywne? Na jakie treści dziecko może trafić w Internecie? Zarówno nauczyciele, jak i rodzice, a nawet specjaliści mają różne opinie w tej kwestii. Szczególnie, że w ostatnich latach powstały nowe jednostki chorobowe, uzależnienia (siecioholizm, fonoholizm itd.), związane z masowym dostępem do mediów. Pojawiła się także cyberprzemoc.

W czasach w których każdy ma dostęp do mediów ważna jest wiedza na temat cyberprzemocy. Uczniowie zostali zapytani o to czy słyszeli coś o tym zjawisku, rozumianym jako wyzywanie, straszenie poniżanie kogoś w Internecie lub przy użyciu telefonu, publikowanie kompromitujących materiałów wbrew woli bohatera, podszywanie się itp. 71% młodzieży w wieku szkolnej ma pojęcie o istnieniu takiego zjawiska, 14% nie wie co to cyberprzemoc, natomiast 15% nie pamięta czy coś o tym słyszeli. W nawiązaniu do cyberprzemocy uczniowie zostali również zapytani o to czy znają przypadki stosowania którejś z form przemocy takich jak: „złośliwe smsy, mmsy, wpisy poprzez komunikatory itp.”, „obraźliwe filmiki video kręcone telefonem komórkowym”, „obraźliwe maile lub wpisy na portalach internetowych”, „publikowanie w Internecie obraźliwych informacji”.

Dorośli

Badanie dorosłych mieszkańców gminy miało dwojaką formę – ankiety były zbierane tradycyjną metodą, ale także online. Przebadano 103 osoby, w tym 53 kobiety i 50 mężczyzn. Najstarszy respondent miał 66 lat, a najmłodszy 18.

Najistotniejsze problemy w środowisku lokalnym

Przeprowadzenie ankiety wśród dorosłych mieszkańców gminy najlepiej oddaje powszechność problemów w gminie. Do największych najbardziej palących problemów mieszkańcy gminy zaliczają bezrobocie, alkoholizm i ubóstwo.

Alkohol

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych używek w Polsce. Jest łatwo dostępny i względnie tani. W Polsce alkohol w większości domów jest stawiany na stołach z okazji każdych urodzin, imienin, świąt i innych imprez rodzinnych, nie wspominając już o weselach.

Mieszkańcy gminy Szaflary uważają alkoholizm za problem bardzo istotny (20%), istotny (43%), przeciętny (21%), mało istotny (10%) oraz za nieistotny (6%).

Zdecydowana większość (68%) mieszkańców oczekuje od władz lokalnych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych., 26% mieszkańców nie ma zdania na ten temat i jedynie 6% mieszkańców takich działań nie oczekuje.

Podstawową kwestią przy badaniu przekonań i postaw na temat alkoholu jest temat handlu napojami zawierającymi alkohol. Mieszkańcy gminy Szaflary są dosyć konserwatywni w tym zakresie. Aż 72% z nich uważa, że alkohol jest szczególnym towarem i dlatego dostęp do niego musi być ograniczony i kontrolowany, a tylko 28% badanych sądzi, że alkohol jest takim samym towarem jak każdy inny i nie należy ograniczać handlu nim.

Mieszkańcy zapytani o to od jakiego wieku powinno się sprzedawać alkohol w większości przypadków (58%) zgadzała się z obowiązującym prawem i uznawała 18 lat za dobry wiek pozwalający kupić napój alkoholowy. 37% osób badanych była za podniesieniem obowiązującej granicy do 21 lat. Natomiast 3% było za obniżeniem tego wieku, a 2% osób stwierdziło, że wiek od którego można kupić alkohol w ogóle nie powinien być regulowany przez prawo.

Jednym z mitów na temat alkoholu jest przekonanie, że „picie dużej ilości piwa nie powoduje alkoholizmu”, bo „alkohol zawarty w piwie mniej szkodzi”. 65% badanych uważa, że alkohol zawarty w piwie i winie jest tak samo szkodliwy jak zawarty w wódce. 21% badanych jest przeciwnego zdania, a 14% nie potrafi ocenić tego zagadnienia. Dorośli mieszkańcy miasta są zatem przeciętnie świadomi zagrożenia, jakie niesie za sobą spożywanie wszystkich rodzajów alkoholu.

Mieszkańcy gminy Szaflary piją najczęściej (30% badanych) 3-5 razy w miesiącu. Jedna czwarta mieszkańców sięga po alkohol 1-2 razy w tym samym czasie. 12% osób badanych nie piło w ogóle w ciągu ostatnich 30 dni. Tyle samo procent osób piło 10-19 razy, co szacunkowo oznacza picie alkoholu częściej, niż co 3 dni. 8% osób spożywało alkohol pomiędzy 20, a 39 razy. Natomiast 5% osób piło 40 razy i więcej w ciągu ostatnich 30 dni.

Picie alkoholu prowadzi do wielu, często negatywnych konsekwencji. Do najbardziej popularnych skutków należy tzw. „kac”, który powodowany jest wypiciem nadmiernej ilości alkoholu, z którego metabolizmem organizm nie może sobie poradzić. Konsekwencje picia alkoholu mogą dotyczyć nie tylko złego samopoczucia, ale także zdrowia, psychiki, kontaktów międzyludzkich oraz funkcjonowania w społeczeństwie. Mieszkańcy gminy Szaflary zapytani o to czy doświadczyli negatywnych skutków picia alkohol w 52% powiedzieli, że tak.

Prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu jest bardzo niebezpiecznym, ale niestety częstym zjawiskiem. Warto zauważyć, że w zależności od poziomu alkoholu może stanowić wykroczenie (art. 87 Kodeksu Wykroczeń) lub przestępstwo (art.178a Kodeksu Karnego). W gminie Szaflary do prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu przyznało się aż 16% osób. Jest to ogromnie nieodpowiedzialne zachowanie i wymaga interwencji. Osoby prowadzące samochód pod wpływem alkoholu stanowią zagrożenie nie tylko dla siebie, ale także dla innych osób. Szczególnie jeśli sytuacja ma miejsce w słabo oświetlonych terenach wiejskich.

Nikotyna

Nikotyna jest popularną używką, jako substancja zaliczana jest do silnych neurotoksyn. W papierosach znajdują się jej małe ilości, jednak nawet w przyjmowana w takiej postaci,

nikotyna potrafi bardzo szybko uzależniać. Szybkość uzależniania się od nikotyny jest porównywalna do tej, którą posiadają narkotyki twarde. Co gorsza, nikotyna działa bardzo szybko – już po ośmiu sekundach jedna czwarta dawki zawartej w porcji dymu, dociera do mózgu.

W gminie Szaflary aż 32% mieszkańców pali papierosy, oznacza to, że średnio co trzecia osoba jest palaczem.

Mieszkańcy gminy zapytani o to czy chcieliby wziąć udział w bezpłatnym programie (np. terapii), który pomógłby uporać im się z problemem palenia papierosów, w 77% powiedzieli, że nie. Mimo tego, że regularne palenie niesie za sobą szereg konsekwencji, takich jak – problemy zdrowotne, zwiększony poziom stresu w sytuacji, w której nie można zapalić, nadwyrężenie budżetu domowego. Palenie paczki papierosów dziennie to wydatek rzędu 450zł miesięcznie, licząc, że paczka kosztuje średnio 15zł. Nie wspominając już o tym jak negatywne wzorce przekazuje się swoim dzieciom, pouczając je o szkodliwości palenia, a samemu nie stosując się do tego.

Palenie oraz picie alkoholu to według ponad połowy (53%) dorosłych respondentów najważniejszy problem społeczny wśród dzieci i młodzieży. Tuż po tym (45%) znalazła się odpowiedź „brak pozytywnych wzorców i autorytetów”. Ankiety przeprowadzone wśród sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży wydają się to potwierdzać, gdyż wynika z nich, że prawie połowa (46,5%) ankietowanych przynajmniej raz w tygodniu spotyka się z sytuacją, gdzie dorosłe osoby kupują alkohol lub papierosy w obecności swoich dzieci.

Przemoc w rodzinie

W gminie Szaflary w 2017r. sporządzono 16 procedur Niebieska Karta. Dorośli mieszkańcy gminy w 43% przypadków uważają przemoc w rodzinie za ważny bądź bardzo ważny problem społeczny.

Zapytani o częstotliwość przemocy w rodzinie wobec kobiet, większość (54%) nie zna przypadków bicia kobiet, 35% osób uważa, że zdarza się w niewielu rodzinach, a 11%, że w wielu rodzinach.

Podobne pytanie zostało zadane w kontekście przemocy w rodzinie wobec dzieci, dokonywanej przez rodziców lub opiekunów. 59% osób nie słyszało o takich przypadkach, 31% słyszało, ale uważa, że są to pojedyncze przypadki, a 10% zna wiele takich przypadków.

Mieszkańcy zapytani o to, co uważają za przyczyny przemocy domowej w większości przypadków (57%) odpowiedzieli, że problem uzależnienia od alkoholu i/lub narkotyków, kolejnym najczęściej wymienianym powodem (48%) była nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi, następnym (44%) złe wzorce zachowania wyniesione z domu rodzinnego, natomiast najrzadziej (41%) wybieranymi powodami ex aequo były: bezrobocie i brak pieniędzy, środków do życia.

Wśród mieszkańców gminy można znaleźć grupę dorosłych, którzy są zwolennikami rygorystycznego wychowywania i karania dzieci, stanowi ona jednak mniejszość. 23% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że surowe traktowanie hartuje dziecko i pozwala mu lepiej sobie radzić w przyszłości. Jedna trzecia (33%) dorosłych jest uważa, iż wzbudzenie strachu u dziecka sprzyja poszanowaniu i posłuszeństwu wobec rodziców. 16% badanych uważa kary fizyczne za dobrą metodę wychowania. Za usankcjonowaniem prawem zakazu bicia dzieci opowiada się 51% osób.

Jakie działania powinna podejmować gmina w celu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych?

Każdy z ankietowanych mógł wybrać maksymalnie 5 odpowiedzi. Najwięcej (69%) osób jest zdania, że gmina powinna zająć się organizowaniem wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. Następnie najczęściej (66%) wybieraną odpowiedzią było edukowanie oraz kształtowanie

świadomości wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. 62% ankietowanych uważa, że gmina powinna lepiej współpracować z policją oraz organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz gminy. Natomiast 58%, że dobrym pomysłem byłaby organizacja kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy. Niewiele ponad połowę (51%) dorosłych osób wybrało „organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych, niepełnosprawnych”.

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach ww. Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szaflarach, której obsługę organizacyjno – techniczną od 2015 roku sprawuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szaflarach. Ważnym zadaniem wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest działalność tejże Komisji, na której spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia zastosowania wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego przyjętych do realizacji przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawia się następująco:

Tabela 1.

L.p.	2019		2020		2021 – do 30.11.2021	
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu	11		4		9	
Liczba skierowań do sądu	5		1		2	
Ilość przeprowadzonych przez Zespół Motywacyjny rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego	8		2		6	
Ilość zleceń o wydanie opinii przez biegłych lekarzy w zakresie orzeczenia stopnia uzależnionych / ilość wydanych opinii	5	2	2	3	7	1

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę problemów alkoholowych występujących na terenie gminy Szaflary, ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie z problemami przyczynią się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie.

Nie bez znaczenia jest także niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspieranie członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji i organizacji oraz stowarzyszeń pozarządowych, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie naszej gminy.

II. Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Szaflary, a w szczególności następujące grupy osób:

- 1) dzieci i młodzież,
- 2) rodzice, opiekunowie i wychowawcy,
- 3) konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych,
- 4) osoby uzależnione i pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy,
- 5) rodziny osób z problemem alkoholowym,
- 6) kobiety w ciąży,
- 7) osoby doznające przemocy w rodzinie,
- 8) pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy Szaflary, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- 9) inne osoby dorosłe, w tym kierowcy.

III. Zasoby w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.

Na terenie Gminy Szaflary rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 5) Placówki Wsparcia Dziennego,
- 6) Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia,
- 7) Gminne Centrum Kultury, placówki oświatowe, w tym szkoły,
- 8) Kościoły.

Pozostałe instytucje wspierające zadania gminnego Programu:

- 1) Rada Gminy w Szaflarach,
- 2) Wójt i Urząd Gminy,
- 3) Poradnia Leczenia Uzależnień w Nowym Targu,
- 4) Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia,
- 5) KPP Policji w Nowym Targu,

- 6) Placówki Wsparcia Dziennego,
- 7) Sołtysi i Rady Sołeckie.

IV. Główne cele i metody realizacji programu

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zobowiązuje gminy do:

- a) podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia,
- b) inicjowania i wspierania działań mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów,
- c) podejmowania działań na rzecz trzeźwości w miejscu pracy,
- d) podejmowanie działań informacyjnych o skutkach nadużywania alkoholu przez nieletnich,
- e) przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu,
- f) stwarzanie możliwości spędzania wolnego czasu bez używek,
- g) wspierania w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Gminny program ma na celu tworzenie spójnego systemu profilaktyki i działań naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Kierunki działań z zakresu profilaktyki społecznej (zgodne z założeniami Diagnozy):

- dalsze podejmowanie działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne,
- organizowanie szkoleń/programów dotyczących zdolności prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu,
- organizowanie szkoleń z asertywności dla dzieci i młodzieży, szczególnie w kontekście uzależnień,
- ułatwienie dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych, szczególnie rodziców, dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, cyberprzemocy, promujących zdrowy tryb życia itd.,
- dalsza, regularna kontrola sprzedaży alkoholu oraz papierosów,
- organizacja szkoleń dla sprzedawców,
- szkolenia profilaktyczne, zapobiegające przemocy w rodzinie,
- prowadzenie akcji informacyjnych zwiększających świadomość społeczną o różnych rodzajach przemocy, uzależnień.
- Organizacja szkolenia dla rodziców

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali występujących na terenie Gminy Szaflary uzależnień oraz ich negatywnych następstw, w szczególności przemocy w rodzinie.

Zadanie 1					
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu					
Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego, psychologicznego i terapeutycznego dla osób z problemem alkoholowym (pijącym szkodliwie)	<p>Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych)</p> <p>Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia</p> <p>Opłacanie kosztów postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.</p> <p>Praca socjalna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.</p> <p>Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych, dzieci z rodzin alkoholowych oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p> <p>Dofinansowanie szkolenia terapeuty oraz członków Komisji</p>	<p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p>	<p>–Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>,</p> <p>–Punkt Konsultacyjny - (psycholog, terapeuta ds. uzależnień)</p> <p>–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>Liczba i rodzaj podjętych działań</p> <p>Liczba udzielonych porad</p> <p>Liczba osób skierowanych na badania</p> <p>Liczba wydanych opinii</p> <p>Liczba wniosków skierowanych do Sądu</p> <p>Ilość przeszkolonych osób</p>
2	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii	Finansowanie działalności GKRPA, Finansowanie dział. Punktu	działania ciągłe	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba konsultacji motywujących do podjęcia

	w placówkach leczenia odwykowego	Konsultacyjnego (wynagrodzenie terapeuty, psychologa). Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia, udzielanie informacji o działalności GKRPA, rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy, placówkach leczenia, (w tym prowadzenie strony internetowej), kierowanie wniosków do Sądu.		Zespół ds. Rozmów Motywacyjnych	leczenia Liczba przeprowadzonych rozmów Liczba wniosków skierowanych do Sądu Liczba artykułów na stronie internetowej
3	Udzielanie wsparcia dla osób po zakończonej terapii odwykowej	Dyżury psychologa oraz terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym	działania ciągłe	Punkt Konsultacyjny - (psycholog, terapeuta ds. uzależnień)	Liczba spotkań Liczba udzielonych porad
4.	Wspieranie instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych	Dofinansowanie działalności Poradni Uzależnień i Oddziału Leczenia Uzależnień	I-II kwartał	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba i rodzaj podjętych działań Ilość osób objętych wsparciem

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Praca socjalna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	działania ciągłe działania ciągłe	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba i rodzaj podjętych działań Liczba osób i rodzin objętych pomocą

		Wdrażanie procedury Niebieskie Karty przez Zespół Interdyscyplinarny	działania ciągłe	- Zespół Interdyscyplinarny	
2	Udzielanie wsparcia psychologicznego i socjoterapeutycznego dzieciom z rodzin, gdzie występują problemy alkoholowe	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dyżury psychologa w Punkcie oraz w GOPS Finansowanie działalności Świetlicy Socjoterapeutycznej	działania ciągłe działania ciągłe działania ciągłe	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Punkt Konsultacyjny - (psycholog)	Liczba i rodzaj podjętych działań, Ilość uczestników w poszczególnych działaniach
3	Udzielanie wsparcia emocjonalnego dla osób z rodzin, gdzie występują problemy alkoholowe	Zorganizowanie warsztatów dla rodziców: „Szkoła dla Rodziców”, oraz szkoleń dla osób narażonych na doznanie przemocy	II-IV kwartał	- Punkt Konsultacyjny – psycholog, terapeuta, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	Ilość uczestników
Zadanie 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych					
Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Edukacja publiczna społeczności lokalnej	Prowadzenie dział. informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie (ulotki, ogłoszenia w lokalnej prasie, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej, w szkołach, za pośrednictwem parafii).	działania ciągłe	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Punkt Konsultacyjny, - Zespół Interdyscyplinarny	Liczba i rodzaj podjętych działań Liczba osób biorących udział w projekcie

		<p>Prowadzenie strony internetowej.</p> <p>Finansowanie projektu dla służby zdrowia</p> <p>Organizacja i sfinansowanie Konferencji na temat uzależnień/współuzależnień</p>	<p>działania ciągłe</p> <p>IV kwartał</p> <p>II-III kwartał</p>	<p>– Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia</p> <p>– Parafie z terenu Gminy Szaflary</p>	
2	Edukacja dzieci i młodzieży	<p>Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół zajęć edukacyjno - warsztatowych, szkoleń profilaktycznych (w tym rekomendowanych przez PARPA)</p> <p>Organizowanie dla uczniów szkół konkursów profilaktycznych</p> <p>Prowadzenie przez psychologa warsztatów w szkołach mających na celu kształtowanie wśród uczniów pozytywnych postaw</p>	<p>działania ciągłe</p> <p>II-III kwartał</p> <p>III kwartał</p>	<p>– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>– Placówki oświatowe</p> <p>– Psycholog</p> <p>– Trener - terapeuta</p>	<p>Liczba szkół, klas objętych zajęciami.</p> <p>Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach.</p> <p>Rodzaj podjętych działań</p>
3	Edukacja rodziców	<p>Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców</p>	<p>działania ciągłe (wg potrzeb)</p>	<p>– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>– Placówki oświatowe</p>	<p>Liczba szkół, klas, w których zrealizowano spotkania.</p> <p>Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach.</p>

4	Edukacja grup zawodowych	Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, sprzedawców napojów alkoholowych oraz osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym członków komisji	działania ciągłe	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - Placówki oświatowe 	<p>Liczba i rodzaj przeprowadzonych szkoleń.</p> <p>Liczba osób z poszczególnych grup, które uczestniczyły w szkoleniach .</p>
5	Organizowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka	<p>Finansowanie działań świetlic opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>Dofinansowywanie imprez "Dzień Dziecka" - turnieje i rozgrywki sportowe w ramach Ogólnopolskich Kampanii promujących trzeźwość</p> <p>Finansowanie zajęć "Profilaktyka uzależnień w wychowaniu regionalnym" realizowanych w szkołach na terenie Gminy</p>	<p>działania ciągłe</p> <p>II -III kwartał</p> <p>działania ciągłe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Placówki oświatowe - Organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych 	<p>Liczba i rodzaj świetlic prowadzących zajęcia.</p> <p>Liczba dzieci uczestniczących w poszczególnych zajęciach.</p>
6	Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież	<p>Wspieranie programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień przebywających w świetlicach, w tym socjoterapeutycznej i dożywanie dzieci uczestniczących w prowadzonych zajęciach</p> <p>Dofinansowanie</p>	<p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Świetlica Socjoterapeutyczna 	<p>Liczba świetlic, liczba dzieci uczestniczących w poszczególnych zajęciach</p> <p>Liczba uczestników, rodzaj podejmowanych działań profilaktycznych</p>

		działalności organizacji pozarządowych i klubów sportowych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych			
7	Organizowanie obozu profilaktyczno – wypoczynkowego lub innych form wypoczynku letniego dla dzieci	Finansowanie kosztów obozu profilaktyczno - wypoczynkowego lub innych form wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej	lipiec - sierpień	– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , – Wolontariusze	Liczba i rodzaj dofinansowanych form spędzania czasu wolnego Liczba uczestników obozu
8	Prowadzenie działań informacyjno edukacyjnych dotyczących tematyki uzależnień i przemocy w rodzinie	Organizacja szkolenia w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych.	II kwartał	– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba szkoleń i uczestników
9	Działalność na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych, pochodzących z rodzin w których występuje problem alkoholowy jak również znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej	Organizacja i finansowanie imprezy integracyjnej "Mikołajki" (zakup paczek żywnościowych)	grudzień	– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczestników

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Wspieranie inicjatyw profilaktycznych	Organizowanie lokalnych imprez,	działania ciągłe	– Gminna Komisja	Liczba i rodzaj

	promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu	<p>konkursów i zajęć promujących zdrowy styl życia bez używek - udział w kampanii społecznej "No Promil - No Problem".</p> <p>Udział w Kampaniach Ogólnopolskich promujących trzeźwość i zdrowy styl życia (np. Zachowaj trzeźwy umysł, Postaw na rodzinę, itp.)</p> <p>Dofinansowanie zajęć, w tym sportowych z programem profilaktycznym dla organizacji pozarządowych (propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia)</p> <p>Działalność we współpracy z policją na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych</p>	<p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p>	<p>Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,</p> <p>-Punkt Konsultacyjny ,</p> <p>-Placówki oświatowe i kulturalne,</p> <p>-Komenda Powiatowa Policji,</p> <p>-Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe</p>	<p>podjętych działań</p> <p>Liczba uczestników</p>
--	---	--	---	--	--

Zadanie 5
Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przez sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Prowadzenie działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie obrotu napojami alkoholowymi	Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	działania ciągłe	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba podjętych działań kontrolnych oraz skontrolowanych punktów sprzedaży. Liczba

		Rozmowy z właścicielami punktów przed każdorazowym wydaniem opinii, w sprawie wydania zgody na handel napojami alkoholowymi	działania ciągłe		podjętych działań interwencyjnych Liczba przeprowadzonych rozmów
2	Udział w posiedzeniach sądu	Występowanie w sądzie w charakterze oskarżyciela posiłkowego, w sprawach o naruszenie przepisów ujętych w art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	działania ciągłe	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba spraw sądowych

V. Działania w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych

1. Priorytetowym zadaniem jest dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu na bazie świetlic opiekuńczo – wychowawczych, socjoterapeutycznej oraz dofinansowanie do zajęć, w tym sportowo rekreacyjnych promujących trzeźwy styl życia realizowanych przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.
2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Szaflary w wynajętym pomieszczeniu przy Parafii Rzymskokatolickiej w Szaflarach.
3. Motywowanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia.
4. Zatrudnienie instruktora terapii uzależnień i psychologa.
5. Organizowanie spotkań w Punkcie Konsultacyjnym i motywowanie do podjęcia terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
6. Informowanie zainteresowanych o możliwościach, sposobach terapii oraz o instytucjach terapeutycznych działających poza gminą:
  - a) przez terapeutę w czasie spotkań z zainteresowanymi,
  - b) przez psychologa,
  - c) poprzez szkoły, ośrodek zdrowia i inne instytucje gminne,
  - d) na stronie internetowej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
  - e) przez telefon zaufania,
  - f) przez kolportaż ulotek wykonanych na zlecenie GKRPA,
  - g) w czasie spotkań, szkoleń i rozmów z mieszkańcami gminy.

7. Współpraca z rodzinami osoby uzależnionej, organizacja spotkań członków rodzin i osób uzależnionych z psychologiem.
8. Współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy w zakresie realizacji zadań wynikających z gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Szaflary.
9. Kierowanie osób uzależnionych na terapię do Poradni Uzależnień w Nowym Targu, na Oddział Detoksykacyjny oraz na Oddział Leczenia Uzależnień w Podhalańskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II w Nowym Targu, a także innych Ośrodków prowadzących terapię uzależnienia od alkoholu.
10. Dyżury instruktora terapii uzależnień przy telefonie zaufania.
11. Współpraca z Policją i z GOPS w Szaflarach celem rozpoznania sytuacji rodzinnej, środowiskowej oraz stopnia uzależnienia osób mających problem z alkoholem.
12. Podejmowanie czynności zmierzających do wydania orzeczenia sądu o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia otwartego bądź szpitalnego, ponoszenie kosztów sporządzania opinii przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, za sporządzenie wywiadu społecznego.
13. Organizowanie posiedzeń gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych celem planowania i realizacji zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych .
14. Wczesne rozpoznawanie choroby alkoholowej przez lekarzy, terapeutę i biegłych sądowych.

VI. Kontrola podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych

Kontroli przestrzegania przepisów ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych dokonują upoważnieni każdorazowo przez Wójta Gminy Szaflary pracownicy Urzędu i członkowie Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zakres działań kontrolnych obejmuje:

- 1) Przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
- 2) Przestrzeganie porządku publicznego w miejscu sprzedaży napojów alkoholowych i w najbliższej okolicy.
- 3) Przestrzeganie warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych:
  - posiadanie ważnego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
  - dowód wniesionej opłaty za korzystanie z zezwolenia,

- pochodzenie alkoholu od producentów i przedsiębiorców posiadających odpowiednie zezwolenie na sprzedaż hurtową napojów alkoholowych,
  - sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w miejscu wyznaczonym w zezwoleniu,
  - wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie objętym zezwoleniem, tylko przez przedsiębiorcę w nim oznaczonego i wyłącznie w miejscu wymienionym w zezwoleniu,
  - kontrola wiarygodności składanych przez przedsiębiorcę oświadczeń o wysokości obrotu napojami alkoholowymi – udostępnienie wydruków z kas fiskalnych, faktura nabycia od hurtownika,
- 4) Przestrzeganie zasad sprzedaży napojów alkoholowych
- nie sprzedawania i nie podawania napojów alkoholowych osobom do lat 18, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw,
  - uwidacznianie informacji o szkodliwości spożywania alkoholu,
- 5) Przestrzeganie ustawowego zakazu reklamowania napojów alkoholowych.

Osoby upoważnione do dokonywania kontroli mają prawo:

1. Wstępu na teren nieruchomości, obiektu, lokalu, gdzie prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych,
2. Żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień od sprzedawcy lub właściciela lokalu.

Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół, który wraz z wnioskami przekazuje się do organu wydającego zezwolenie. W przypadku stwierdzonych uchybień osoba kontrolowana ma obowiązek do 30 dni wykonać zalecenia i przesłać do Wójta Gminy Szaflary informacje o ich wykonaniu. Sprawdzenie wykonania zaleceń pokontrolnych stanowi odrębne zadanie kontrolne.

VII. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje:

- 1) Wynagrodzenie w wysokości 150,00 zł brutto (słownie: sto pięćdziesiąt złotych) za każdorazowy udział w posiedzeniu tej komisji oraz za realizację zadań wynikających z programu.
- 2) Wynagrodzenie za przygotowanie i przeprowadzenie gminnego konkursu o tematyce profilaktycznej w wysokości 500 zł. brutto (słownie: pięćset złotych).
- 3) Wynagrodzenie za przeprowadzanie kontroli podmiotów handlujących napojami alkoholowymi 60 zł brutto (słownie: sześćdziesiąt złotych) za godzinę pracy.
- 4) Zwrot kosztów podróży za udział w szkoleniach oraz innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań Komisji, w tym kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

- 5) Wynagrodzenie za przeprowadzenie wywiadu społecznego przez pracowników GOPS oraz członków GKRPA – 50 zł brutto (słownie: pięćdziesiąt złotych) za godzinę pracy.
- 6) Wynagrodzenie nauczycieli realizujących projekt „Profilaktyka uzależnień w wychowaniu regionalnym” – 41,45 zł brutto (słownie: czterdzieści jeden złotych 45/100) za godzinę lekcyjną pracy.
- 7) Koordynowanie realizacji Programu powierza się Pełnomocnikowi Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będącym jednocześnie członkiem zespołu ds. rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi, który otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1400,00 zł brutto za miesiąc pracy (słownie: tysiąc czterysta złotych).

VIII. Źródła i zasady finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowią dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Zadania Programu finansowane są także ze środków będących w posiadaniu instytucji i organizacji pozarządowych, realizujących przypisane im ustawowo lub statutowo zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Zlecenie zadań ujętych w Programie nastąpi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zlecenie zadań gminnym jednostkom organizacyjnym może nastąpić w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych.
4. Środki zaplanowane na realizację Programu ujmują się corocznie w planie budżetowym Gminy Szaflary w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdziale 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”.
5. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego Programu ujmują się corocznie w planie budżetowym Gminy.
6. Podmioty realizujące zadania programu:
  - a) składają sprawozdanie z realizacji zadania
  - b) są zobowiązane do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania.

**Preliminarz wydatków z realizacji gminnego programu profilaktyki
i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2022**

Lp.	Wyszczególnienie zadań	Wydatki w zł
2	OCHRONA ZDROWIA	260.000
2.2	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	230.000
2.2.1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.	46.800
2.2.2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	36.700
2.2.3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informatycznej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i terapeutycznych.	90.000
2.2.4	Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:	56.500

IX. Kontrola realizacji Programu

1. Koordynację Programu powierza się Pełnomocnikowi Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szaflarach.
2. Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:
  - wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy,
  - analizy danych na temat problemu alkoholowego w gminie,
  - ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - informacji placówek oświatowych o prowadzonych działaniach oświatowych w zakresie profilaktyki przeciwdziałania alkoholizmowi.
3. Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szaflarach i przedstawi je Wójtowi Gminy Szaflary do końca I kwartału.
4. Wójt po zatwierdzeniu sprawozdania przedstawi je Radzie Gminy Szaflary.